

Finans Norges innspill til finanskomiteen vedr regjeringens endringsproposisjon til statsbudsjettet 2022

Den største utfordringen for norsk økonomi fremover er å sørge for et konkurransedyktig næringsliv som lykkes i de omstillingene vi står overfor. Norge må skape 25 000 flere arbeidsplasser i året for å opprettholde velferdsnivået. Finans Norges jobbskapertall viser at all netto jobbskaping gjennom pandemien har kommet i offentlig sektor. Vi trenger et statsbudsjett som bidrar til grønn omstilling, vekst og verdiskaping i privat sektor. De vises for øvrig til våre innspill i finanskomiteens budsjetthøring og våre skriftlige innspill i den forbindelse.

Finans Norge er fornøyd med at regjeringen i tilleggsprosposisjonen til statsbudsjettet ikke legger opp til økt bruk av oljepenger. Vi oppfordrer Stortinget til å forholde seg til samme budsjettramme i sin behandling av statsbudsjettet for 2022.

Finans Norge ønsker å trekke frem noen saker der vi mener regjeringens forslag vil kunne ha negative konsekvenser..

Ikke svekk IPS

Finans Norge er svært skuffet over at regjeringen legger opp til å svekke ordningen med individuell pensjonssparing.

Et viktig premiss for pensjonsreformen var at man skulle ha en tredje pilar: En individuell pensjonsspareordning. Dette var et løfte politikerne ga for å gjennomføre de harde grepene som skulle gjøre folketrygden bærekraftig. IPS er en mildt skattefavisert ordning som norske pensjonssparere har sluttet opp om. Nordmenn sparte over 2,5 milliarder i ordningen i 2020, og har nå 9,4 milliarder kroner stående på sine IPS-kontoer.

Dagens IPS-ordning er godt konstruert. Forbruker får utsatt nettoskatt på det beløpet som spares det året pengene settes inn. Pengene er bundet frem til forbruker blir pensjonist og skattlegges (også avkastningen) når pengene utbetales. Den skattemessige behandlingen er symmetrisk med samme skattesats inn i ordningen og ut av den (22%). Skattefordelen i ordningen er lik for alle uavhengig av inntekt. Maksimal sparesats er i dag 40 000 kroner pr år.

Finans Norge mener det er feil å presentere IPS som en ordning som favoriserer personer med høy inntekt. Finans Norges statistikk viser at IPS favner bredt. Kvinner utgjør 46% av de som sparer i IPS. Kvinner har ofte lavere pensjonsopptjening gjennom arbeidslivet og starter derfor ofte pensjonstilværelsen med en mindre pensjonspott enn menn. Samtidig lever kvinner lenger enn menn, og har følgelig større behov for å sikre pensjonstilværelsen økonomisk. Videre er det slik av nivå på pensjonsytelsene og utbetalingsperioden i tjenstepensjonsordningene kan variere mye mellom offentlig og privat sektor, og særlig mellom ulike arbeidsgivere i privat sektor. Arbeidstakere med de dårligste tjenstepensjonsordningene og uten AFP kan med IPS bidra til å utligne disse forskjellene og unngå at inntektsgapet mellom pensjonistene blir for stort.

Beslutninger om pensjonssparing er langsiktige. Stadige endringer i IPS-ordningen gir uforutsigbarhet for de som velger å benytte seg av ordningen. Det er beklagelig at Regjeringen kutter sparesatsene ned til 15 000 kroner pr år. Dette vi gi lavere alderspensjon for de mange som ønsker å sette av

penger til fremtidige pensjon, og reduserer muligheten for mange pensjonstapere til å kompensere for dårlige tjenestepensjonsordninger.

I tillegg bidrar pensjonsmidler som spares i ordninger som IPS til viktig kapitaltilgang for norsk næringsliv. Pensjonsmidlene, som er bundet i lang tid, forvaltet av solide og langsiktige forvaltere, er en god kilde til risikovillig kapital for et næringsliv som står overfor store omstillinger.

Finans Norge ber Stortinget om å sørge for at IPS-ordningen ikke svekkes, og dermed forblir en nødvendig tredje pilar i pensjonssystemet.

Kapitaltilgang og skatt på aksjer og utbytte

Finans Norge vil peke på de uheldige virkningene av regjeringens forslag om økning i formueskattesatsen, gjennom økning av verdsettelsen av egenkapitalbevis og aksjer, og gjennom økt justering ved utbetaling av utbytte. Dette vil svekke kapitaltilgangen til norske bedrifter, og bidra til mindre aktivitet, omstilling og utvikling i næringslivet og færre arbeidsplasser. Vi vil eksempelvis vise til at mange sparebanker har egenkapitalbeveiere lokalt som mottar utbytte og reinvesterer dette i lokal næringsutvikling.

Det er positivt at regjeringen vil følge forslaget fra den tidligere regjeringen om å legge om og utvide opsjonsskatteordningen for oppstartsselskaper. Dette vil kunne bidra til at mindre oppstarts- og vekstselskapers mulighet til å rekruttere og beholde ansatte i en viktig fase. Finans Norge oppfordrer Stortinget til å støtte dette.

Derimot mener vi det er beklagelig at regjeringen legger opp til å avvikle ordningen med skattefri fordel ved ansattes kjøp av rabatterte aksjer i egen bedrift. En stor andel av de børsnoterte bedriftene har aksjeprogrammer for sine ansatte, som bidrar til medeierskap.

Samlet sett er Finans Norge bekymret for virkningen av disse tiltakene på utvikling av norsk næringsliv.

Utvidelse av Husbankens rolle i finansiering av boligkjøp

Som varslet i Hurdalsplattformen, legger regjeringen opp til å utvide rollen til Husbanken, og følger opp dette i tilleggsproposisjonen med en økning av bankens låneramme på 2 milliarder kroner. Selv om ordninger som startlån kan ha en rolle overfor en begrenset gruppe låntakere, vil Finans Norge advare mot å utvide denne type ordninger for å korrigere konsekvenser, utilsiktede eller ei, av utlånsreguleringen.

Under utlånsforskriften, har bankene en fleksibilitetskvote der kan utvise skjønn og fravike enkeltkravene i forskriften for en liten andel låntakere. Når bankene vurderer unntak innenfor fleksibilitetskvotene, vil det generelt omhandle kredittverdige og betjeningsdyktige låntakere som ikke oppfyller alle vilkårene i låneforskriften. Unntakene fra kravene gjennom Husbanken vil kunne gjøre vanskeligstilte mer finansielt sårbare, med en økning i antall gjeldsordninger, noe myndighetene ikke bør bidra til. Finans Norge mener et mer treffsikkert virkemiddel vil være å vurdere å utvide fleksibilitetskvotene i utlånsforskriften, slik at bankene kan utøve godt bankhåndverk basert på individuelle risikovurderinger.